

Handläggare
Björn Lindelöf
08-508 26 269**Till**
Trafiknämnden
2026-09-24

Drift och underhåll av offentlig belysning Ytterstaden. Upphandlingsbeslut

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden beslutar att godkänna upphandling av drift och underhåll offentlig belysning ytterstaden till ett belopp om uppskattningsvis 320 miljoner kronor samt ger trafikkontoret i uppdrag att genomföra upphandlingen och teckna avtal inom ramen för beslutet.
2. Trafiknämnden beslutar att godkänna kontorets förslag att höja beslutat belopp i tidigare ärende till 148 miljoner kronor från tidigare 108 miljoner kronor för att möjliggöra att kontorets drift- och underhållsarbeten på offentlig belysning fortlöper utan avbrott.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefPeter Granström
Avdelningschef

Sammanfattning

Trafikkontorets avtal avseende drift och underhåll av offentlig belysning inom ytterstaden är på väg att löpa ut. Med anledning av detta behöver kontoret genomföra ny upphandling för verksamhetsområdet.

Avtal avses tecknas med två leverantörer för en tid av två (2) år, med möjlighet för kontoret att förlänga avtalet ytterligare två (2) gånger med två (2) år vardera. Avtalens värde uppskattas till sammanlagt 320 miljoner kronor i 2027 års penningvärde.

Kontoret har identifierat en risk för att nuvarande avtal i söderort kommer att överskrida tidigare beslutat belopp. I avvaktan på upphandling av de nya avtalen önskar kontoret önskar därför revidera det beslutade beloppet från nuvarande 108 mnkr till 148 mnkr för att möjliggöra att kontorets drift- och underhållsarbeten fortlöper utan avbrott.

Beslutet att handla upp avtalen innebär inte per automatik att nämnden avsätter medel för åtgärderna. Den faktiska volymen är beroende av stadens budgetläge och behovet av åtgärder i anläggningen.

Introduktion till upphandlingen

Bakgrund

Trafikkontoret ansvarar för ca 105 000 ljuspunkter på gatu-, park- och allmän mark med tillhörande stolpar, elkablar och elskåp i ytterstaden.

För att uppnå en driftsäker och ekonomiskt hållbar belysningsanläggning som ska ge allmänheten en god trafiksäkerhet och allmän trygghet behövs en bra underhållsservice. Kontoret behöver därför löpande byta ut trasiga ljuskällor, reparera kabelfel, byta trafiksadade belysningsstolpar med mera.

Kontoret har för närvarande tre avtal för drift och underhåll i ytterstaden.

- Drift och underhåll mark söderort (T2020-02476) beslutades i trafiknämnden 18 februari 2021. Avtalet började gälla 1 september 2021 och löper ut 31 augusti 2027.
- Drift och underhåll el söderort (T2020-02476) beslutades i trafiknämnden 18 februari 2021. Avtalet började gälla 1 augusti 2021 och löper ut 31 juli 2027.
- Drift och underhåll västerort (T2021-01859) beslutades i trafiknämnden 30 september 2021. Avtalet började gälla 1 april 2022 och löper ut 31 mars 2028.

Avtalen är på väg att löpa ut och kontorets bedömning är att nya avtal måste upphandlas för att upprätthålla funktionen på ytterstadens belysningsanläggningar. Denna typ av belysningsarbeten har handlats upp på liknande sätt med avtalslängder om 6-7 år åtminstone så länge som trafikkontoret har existerat i sin nuvarande form.

Kontoret har identifierat en risk för att nuvarande avtal i söderort kommer att överskrida tidigare beslutat belopp. Detta beror på en

högre arbetsvolym med framför allt rotskadade stolpar och kabelbyten under avtalsperioden än kontoret ursprungligen hade uppskattat. I avvaktan på upphandling av nya avtal önskar kontoret därför revidera det beslutade beloppet från nuvarande 108 mnkr till 148 mnkr för att möjliggöra att kontorets drift- och underhållsarbeten på offentlig belysning fortlöper utan avbrott.

Mål och syfte

Syftet med upphandlingen är att kunna bibehålla en god ljusmiljö för stadens medborgare, företagare och besökare.

Målet är att teckna avtal med två entreprenörer för att utföra de arbeten som kontoret anser nödvändiga för att effektivt drifva och underhålla den offentliga belysningen i ytterstaden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Förslag till upphandling

Behovs- och marknadsanalys

Kontoret har en stor mängd anläggningar som har uppnått sin tekniska livslängd och som har bristande hållbarhet, där mindre underhållsåtgärder behövs för att hålla anläggningen i drift, t.ex. byta ljuskälla, laga kabelfel eller ta hand om trafikskador.

Belysningsverksamheten är uppdelad i tre geografiska områden; innerstaden, söderort och västerort. Söderort och västerort benämns i vissa sammanhang gemensamt som ytterstaden. Såväl intern personal samt upphandlade avtal följer denna uppdelning. Inför upphandling görs en bedömning av avtalets karaktär och storlek där för stora avtal riskerar att missgynna mindre aktörer på marknaden. Kontoret väger även in den högre komplexiteten i innerstaden i valet av uppdelning.

Tidigare har avtalen för söderort och västerort handlats upp separat och med vissa skillnader i utformning och omfattning. Kontorets uppfattning är att det fortsatt bör vara separata avtal för söderort och västerort med olika leverantörer, men att de framöver bör upphandlas i en gemensam upphandling i syfte att likställa utformning samt effektivisera framtagandet av upphandlingsdokumenten.

Tillgången på kompetens för drift- och underhållstjänster för offentlig belysning bedöms som liten. Kontoret har erfarenhet av att

arbeta med ett fåtal leverantörer och historiskt har antalet inlämnade anbud varit lågt.

Upphandlingens omfattning och strategiska vägval

Upphandlingen ska leda till två avtal för drift och underhåll av offentlig belysning i ytterstaden – ett avtal för område söderort och ett avtal för område västerort. Upphandling sker enligt Lag (2016:1145) om offentlig upphandling.

I avtalet ingår arbeten som att byta stolpar, ljuskällor eller armaturer samt olika former av inspektioner och rondering. Även hantering av felanmälningar från Tyck till samt hantering och åtgärder vid trafikskador ingår i avtalet.

De strategiska vägval som kommer göras avseende kravställning i upphandlingen innefattar bland annat följande:

- Krav på sysselsättningsfrämjande insatser kommer att ställas, omfattningen avgörs i samråd med arbetsmarknadsförvaltningen.
- Krav på särskilda arbetsrättsliga villkor kommer att ställas.
- Krav på efterlevnad av de gemensamma miljökraven för entreprenader 2024 kommer att ställas. Dessa miljökrav är en överenskommelse mellan Göteborg, Malmö och Stockholms stad samt Trafikverket och gäller alla upphandlingar av entreprenörer som dessa organisationer gör. Den senast reviderade överenskommelsen fastställdes av kommunfullmäktige 29 januari 2024 (Dnr KS 2023/1196).
- Utöver de gemensamma miljökraven kommer upphandlingen att ta hänsyn till de krav som ställs inom handlingsplan fossilfri organisation 2030 samt kommunfullmäktiges krav på fordon vid upphandling av transporttjänster. Den 14 juni 2021 fattade KF beslut om krav på tunga fordon (Dnr KS 2020/1422) och den 8 november 2021 fattade KF beslut om krav på lätta fordon (Dnr KS 2021/1436).

Trafikkontoret
Infrastruktur

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 269
Växel 08-508 27 200
bjorn.lindelof@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Kravställningen i upphandlingen kommer att utformas så att anbudsgivarna i sina anbud redovisar en dokumenterad erfarenhet, kunskap och kapacitet som påvisar förmågan att utföra uppdraget.

Drift av gatubelysning har utvärderats för att tas över i egen regi. Ett övertagande i egen regi skulle innebära ett stort åtagande som verksamheten inte är mogen för där det bland annat ingår jour och

dygnetruntberedskap. Kontoret bedömer även att upphandlade leverantörer har bättre förutsättningar för att hantera varierande volymer under året samt rekrytera och lära upp personal i en bransch med personalbrist. Att bedriva den här typen av arbeten i egen regi skulle kräva stora investeringar i personal, maskiner och tekniska ytor. Eftersom avtalet behöver förlängas vartannat år går det att växla över till egen regi senare, om kontorets förutsättningar för att ta över större verksamheter i egen regi skulle förändras.

Risk- och konsekvensanalys

Att inte handlar upp avtalet skulle leda till svårigheter för kontoret att sköta sitt ansvar som anläggningsägare vilket kan leda till skador på tredjeman eller egendom. Exempelvis genom strömförande anläggningar eller stolpar som rasar. Ett bristande drift- och underhållsarbete riskerar leda till ökat reinvesteringsbehov på sikt.

Drift och underhållsåtgärder på belysningsanläggningar är en viktig del för att upprätthålla en upplevd trygghet, god trafiksäkerhet samt ökad jämställdhet. Enligt studier känner sig kvinnor oftare mer otrygga än män i det offentliga rummet. Därför är det viktigt att säkerställa en trygg, säker och orienterbar miljö för både kvinnor och män under den mörka delen av dygnet. Utan detta avtal riskerar belysningsanläggningen i ytterstaden att stå mörk.

Historiskt har upphandlingen av avtalen lockat till få anbud. Risken är att detta driver upp priset på avtalen när få leverantörer är intresserade. Kontoret ser över olika sätt att locka fler att svara på upphandlingen, bland annat genom att bjuda in till leverantörsdialoger samt skicka ut en RFI (Request For Information).

Tidplan och genomförande

Avtalstid

Kontoret avser teckna avtal under en period om maximalt 6 år uppdelat på tre (3) avtalsperioder om 2+2+2 år. Uppdelningen på tre perioder har fungerat bra historiskt och kontoret bedömer att det är en lämplig avtalslängd utifrån uppdragets karaktär, där en ny leverantör behöver en viss startsträcka för att komma in i kontorets rutiner och system. En kortare initial period riskerar att få avskräckande effekt där en ny leverantör har svårt att få lönsamhet under första året.

Avtalet i söderort förväntas starta efter sommaren 2027 och avtalet i västerort förväntas starta våren 2028.

Ekonomi

Upphandlingens värde av drift och underhåll i ytterstaden uppskattas till 320 mnkr för hela avtalsperioden inklusive förlängningsoptioner i 2027 års penningvärde.

Beslutet att handla upp avtalen innebär inte per automatik att nämnden kommer att avsätta dessa medel. Den faktiska volymen är beroende av stadens budgetläge och behovet av åtgärder i anläggningen.

Slut